

mål at bistå embeder med en eller flere større sager eller med andre særlige ressourcemæssige forhold. En forøgelse af antallet af rejsedommere vil efter Domstolsstyrelsens opfattelse ikke være hensigtsmæssig, da behovet for midlertidigt at kunne beskikke en fast dommer både varierer over tid og imellem de to landsretskredse.

Domstolsstyrelsen har endelig anført, at muligheden efter § 44 a, stk. 2, for midlertidigt at beskikke en byretsdommer til udover sit eget embede at beklæde et andet byretsdommerembede, ikke i praksis kan anvendes i længere perioder.

En ophævelse af kravet om, at midlertidig beskikkelse i en dommerstilling i mere end et år, kun kan ske, hvis en fast ansat dommer beskikkes i stillingen, vil kunne indebære en midlertidig beskikkelse af ikke-udnævnte dommere (i praksis navnlig retsassessorer) – i op til 3 år, jf. § 44 a, stk. 5 – i videre omfang end i dag.

Siden Domstolsreformen i 1999 har også retsassessorer og dommerfuldmægtige været beskyttet mod afskedigelse og mod uansøgt ændring af tjenestested med henblik på at sikre deres uafhængighed, jf. retsplejelovens § 54 a. Hertil kommer, at de øvrige betingelser efter § 44 a, stk. 4, for midlertidig beskikkelse i mere end et år, i givet fald fortsat skal være opfyldt, dvs. at »ganske særlige grunde« skal tale for det, og at vedkommende retspræsident mv. er indforstået. Endvidere kan en dommerstilling allerede i dag i tilfælde af sygdom besættes midlertidigt af en ikke-udnævnt dommer i mere end et år.

Justitsministeriet kan på denne baggrund og af de grunde, der er anført af Domstolsstyrelsen, tilslutte sig forslaget om at ændre retsplejelovens § 44 a, stk. 4. Justitsministeriet har i den forbindelse lagt vægt på, at der er tale om en forholdsvis begrænset udvidelse af mulighederne for midlertidigt at besætte dommerstillinger med ikke-udnævnte dommere, jf. ovenfor.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 (ændring af retsplejelovens § 44 a, stk. 4), og bemærkningerne hertil.

5. Inddrivelse af disciplinære bøder pålagt af Advokatnævnet

5.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 147 c, stk. 1, kan Advokatnævnet tildele en advokat eller et advokatselskab, der har tilsidesat sine pligter efter retsplejeloven mv., en advarsel eller irettesættelse eller pålægge advokaten eller selskabet en bøde på indtil 200.000 kr.

Sådanne disciplinære bøder er hidtil blevet opkrævet og inddrevet af politiet efter de regler, der gælder

for inddrivelse af bøder for strafbart forhold. Det har således været antaget, at § 91 i straffuldbyrdelsesloven (lov nr. 432 af 31. maj 2000 om fuldbyrdelse af straf mv. – tidligere straffelovens § 52, stk. 3) om udpantning og lønindeholdelse indeholdt den nødvendige hjemmel hertil, og at straffelovens § 55 om fastsættelse af forvandlingsstraf for bøde også fandt anvendelse.

Ved Højesterets dom af 26. februar 2003 (2. afdeling, sag nr. 163/2000) blev det fastslået, at der ikke i medfør af straffelovens § 55 kan fastsættes forvandlingsstraf for bøder, som pålægges advokater og advokatselskaber af Advokatnævnet, da bøderne ikke kan anses for at vedrøre strafbart forhold, jf. straffelovens § 2.

Højesteret tager ikke stilling til, om bøder pålagt af Advokatnævnet kan inddrives ved udpantning eller lønindeholdelse. Det må imidlertid antages at følge af dommen, at straffuldbyrdelseslovens regler – herunder lovens § 91, stk. 2, om udpantning og lønindeholdelse – ikke kan anvendes på bøder, som pålægges advokater og advokatselskaber af Advokatnævnet, idet straffuldbyrdelseslovens anvendelsesområde er begrænset til bødestraffe, jf. lovens § 1, nr. 2. Det bemærkes i den forbindelse, at afgrænsningen af bødestraffe i straffuldbyrdelseslovens § 1, nr. 2, svarer til afgrænsningen i straffelovens § 2, som Højesteret henviser til i dommen af 26. februar 2003.

Da der ikke i retsplejeloven eller i lovgivningen i øvrigt findes udpantningshjemmel mv. for disciplinære bøder, som Advokatnævnet i medfør af retsplejelovens § 147c, stk. 1, pålægger advokater og advokatselskaber, må det antages, at sådanne bøder ikke kan tvangsinddrives, før der er tilvejebragt et særligt tvangsfuldbyrdelsesgrundlag.

5.2. Lovforslagets udformning

Det forhold, at der ikke er udpantningsret mv. for bøder pålagt af Advokatnævnet, indebærer, at tvangsinddrivelse af bøderne først kan ske, når Justitsministeriet har opnået en dom over den pågældende til betaling af bødekravet, eller hvis kravet på anden måde er fastslået, f.eks. ved et udenretligt forlig, når det i forliget er bestemt, at det kan tjene som grundlag for tvangsfuldbyrdelse, jf. retsplejelovens § 478, stk. 1.

Efter Justitsministeriets opfattelse taler hensynet til en effektiv inddrivelse af bøder pålagt af Advokatnævnet for, at også disse bøder skal kunne inddrives umiddelbart ved udpantning. Det foreslås derfor, at der indsættes en udpantningshjemmel i retsplejeloven